

BELGA ESPERANTISTO

48a Jaro — N-ro 9a — Decembro 1956a

Fondita
en 1908a

Abonprezo:
Fr. 100,-

Redaktoro-Administranto:
la Prezidanto de R.B.L.E.:

Maur. JAUMOTTE

Avenuo De Bruyn, 44

Wilrijk-Antverpeno

Oficiala monata Organo de

REGA BELGA LIGO ESPERANTISTA

Asocio sen profita celo,

aliĝanta al UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

Nia Ekspozicio 1958 en Bruselo

La Informservo uzas Esperanton

Legu sur paĝo 76 interesan informon
kaj alvokon de la Ligestraro.

Kaskada Jubileo

Lingvo, grupo, prezidanto, veteranoj kaj jubileantoj

En la baldaŭ komenciĝonta jaro, la Esperantistoj festos la 70-jaran publikan ekziston de sia lingvo: Estas efektive en 1887, ke aperis la unua

broŝuro, kiun D-ro L. Zamenhof eldonis sub la pseŭdonimo de D-ro Esperanto, kiu baldaŭ havigos tre konkretan kaj tre belan nomon al la Universala Lingvo, kiun li kreis.

Kaj en la sama komenciĝonta jaro, — tuj en la komenco, — la Grupo „La Verda Stelo” de Antverpeno, la urbo kiu estas la lulilo de la movado en la lando kaj de „Reĝa Belga Ligo Esperantista”, ekzistos dum duonjarcento.

Ni jam anoncis, ke la 19an kaj la 20an de januaro proksima tiu ĉi Grupo solene festos tiun 50-jaran ekziston.

Sed tiu ĉi Grupo festos ne nur sian propran oran jubileon; ĝi ankaŭ festos siajn veteranojn, kiuj membriĝis aŭ esperantistiĝis antaŭ almenaŭ 40-jaroj, — kiel S-roj Morris De Ketelaere, Maur. Jaumotte kaj Gustave Vermandere —, sed ankaŭ ĉiujn aliajn jubileantojn.

Ĝi tutspeciala intencas honorigi sian Prezidanton, S-ron Maurice Jaumotte, kiu, — ekzakte antaŭ 30-jaroj,

(Sekvo sur p. 77)

D-ro L. L. Zamenhof kaj la Religio

(Okaze de Zamenhoftago)

Lia patro estis ateisto. Lia patrino estis kredantino. Ambaŭ morale tre altstaraj. Li devkonscia. Ŝi amplexa. Tre juna, Zamenhof perdis la kredon. Laŭ lia biografo D-ro Edm. Privat, la kontraŭkristana konduto de multaj tiel nomataj Kristanoj donis la fortan puŝon al tio. Al ni tio povas ŝajni malkuraĝa kaj ne sufiĉe motivita. Sed la homo konsistas ne nur el racio kaj menso. Precipe ne la juna Zamenhof, kiu ŝajne estis malfortika kaj sentema knabeto. Ĉiam li pruvis esti sincera kiel ni montrons poste. En tiuj cirkonstancoj ni devas lasi la juĝon al Dio en tiu afero. Ĉiukaze estis peniga afero por nia heroo. Kelkajn horojn antaŭ la morto intencante detale priskribi siajn pensojn kaj travivadon de la superuniverso, li skribis: „Mi ne plu tute bone scias en kiu jaro mi perdis la religian kredon sed mi ankoraŭ memoras ke plej altan gradon de nekredo mi atingis ĉirkaŭ 15-16a jaro. Estis ankaŭ la plej turmenta epoko en mia vivo. La tuta vivo perdis, laŭ mi, ĉian sencon kaj valoron. Kun malsatego mi alrigardis min mem kaj la aliajn homojn, en mi mem kaj en la aliaj vidante nur senracian pecon da karno, kiu ekestas oni ne scias kial kaj por kio kiu en la eterneco vivas dum malpli ol la plej malgranda sekundo, kiu baldaŭ forputros kaj en ĉiuj la venontaj nenombreblaj milionoj kaj milionoj da jaroj neniam plu revenos. Por kio mi vivas? Por kio mi lernas? Por kio mi laboras? Por kio mi amas?...”

Kio venis en li anstataŭ tiu kredo?

Kompleta materialisma koncepto pri la vivo kaj la mondo? Ne! Li kredis al iu potenco kiu, super la tero, donas iun direkton al ĝi kaj gvidas ĝin. Li ne kapablis klare difini tiun potencon. Li honorigis ĝin en la tre bela poemo: „Preĝo sub la verda standardo”. La lastaj vortoj de la citita manuskripto estas: „Mi komencis senti ke morti eble ne estas malaperi...; ke ekzistas iaj leĝoj en la naturo...; ke io predestinis min al alta celo...”. Plie li skribis ke tiujn pensojn li havis jam tre juna kaj ke ili nur mal multe evoluis. Lia subita morto ĉe la skribotablo malhelpis al li priskribi tiujn ideojn. Tiel ke lia kredo... estas sekreto kiun li kunportis en la tombon.

Zamenhof tre klare distingis religian kredon el morala konduto. Koncerne al tiu lasta, li estis senkondiĉa ano de Kristo. Al kongreso de junaj Kristanoj kiuj portis saluton al li, li direktis tiujn vortojn: „Kio estas pli bela en la mondo ol la kompleta sekvo de la instruo de Jezuo Kristo?” Ni scias ankaŭ el la instruo kaj la vivo de Zamenhof ke li komencis konsideri la diversajn religiojn kiel malsimilajn endoktrinigojn de sama funda vero. De tie venas lia koncepto laŭ kiu la religio estas unu de la du gravaj faktoroj kiuj dividas la homaron: religio kaj lingvo. Li klopodis por unueco inter la homaro por alproksimigi tiun homaron al la eterna paco. Kiel li laboris por universala lingvo, tiel li ankaŭ komencis labori por universala religio. Unua

projekto aperis en 1906 en la broŝuro titolita „Homaranismo”. Sen nomo, ĉar li deziris ne kompromiti la Esperanto-movadon. Li ne volis ke liaj strikte propraj opinioj pri religio estu konsiderataj kiel nedisigeble ligitaj al la Esperanto-movado. Ĉiam li forte akcentis ke la „Interna Ideo” de Esperanto kaj la „Homaranismo” estas du malsimilaj aferoj. Kaj kiam liaj menso kaj konscienco devigis lin plu kaj publike labori por religio ununura por ĉiuj popoloj, tiam li mem ĉesis esti oficiala persono en la Esperanto-movado. Tio okazis en Aŭgusto 1912 dum la Universala Esperanto-kongreso en Krakovo: „La nuna kongreso estas la lasta en kiu vi vidos min stari antaŭ vi; en la estonto, se mi povos veni, vi ĉiam vidos min inter vi”. Es-

Esperanto antaŭ la Eŭropa Konsilantaro

La Komitato por Kulturaj kaj Sciencaj Demandoj de la Eŭropa Konsulta Asembleo pritraktis la rekomendproponon pri eksperimenta instruado de Esperanto dum sia kunsido de septembro en Oslo. Kvankam la subtenantoj de nia afero en la Komitato faris multajn klopodojn, la rezulto estis la sama kiel dum la printempa sesio en Strasburgo. La nombro de la voĉoj por kaj kontraŭ estis denove egala. Niaj kontraŭuloj, kiujn laŭ informoj ni devas serĉi inter la delegitoj, kiuj reprezentas la oficialajn anglan kaj francan lingvojn, precipe akcentis, ke post enkonduko de Esperanto oni ne plu lernus aliajn fremdajn lingvojn. Pro dufoja sensukcesa pritraktado oni nun forstrekis la rekomendproponon el la tagordo. Do, la KK okupiĝos pri la afero denove nur post kiam nova rekomendo estos prezentita. Mi esperas ke tio estos baldaŭ, ĉar la kampanjo estos daŭrigata.

(daŭrigo de p. 1)

perantisto meze de la aliaj esperantistoj.

La „Interna Ideo“ de Esperanto estas nenio alia ol morala, etika sintenado aŭ kondutregulo. La „Homaranismo“ estas aŭ celis esti: religio.

En kio konsistis tiu religio? Ĝi neniam estis tute ellaborata eĉ ne klare difinita. Komence, Zamenhof kredis ke estus eble ke la anoj de „Homaranismo“ daŭrigu praktiki propran religion, se ili havis, kaj nur de tempo al tempo kunvenu por praktiki ian religion, kiu, inter aliaj punktoj, havis ankaŭ tiun ĉi punkton en la deklaro: „ne kredo al la absoluta vero de unu el la ekzistantaj religioj“. Tio estis logike kaj psikologie nebla. Ĉiu religio konsideras sin kiel la absolutan veron. Kaj en tiu kondiĉo la ĉefpastroj ne povas permesi ke iliaj ŝafoj kuru al unuigo kiu neas tiun veron.

Cetere ankaŭ la kredantoj ne povas fari tion se ili en plenaj sincereco kaj konvinko praktikis sian religion. Tie ĉi mankis la alie ofte kaj prave laŭdata realismo de Zamenhof. Estis tiu punkto kiu estis plej ŝanĝata en la dua eldono de la broŝuro pri „Homaranismo“. Nur restis: „sincereco, toleremo je la diversaj religioj kaj plenumo de moralo de frateco“. Tio kio igis nian majstron ŝanĝi tiun punkton estis sendube la malpermeso de la diversaj eklezioj al siaj subuloj por partopreni en tiu movado; Sed certe ankaŭ la konvinko de Zamenhof ke estus krimo fortiri iun el lia religio, se tiu religio donas al li la

internan pacon kaj se ĝi sukcesas ke tiu homo faras bonajn agojn, do vivas kiel bona homo. Kaj tio-ĉi atestas pri la realismo de Zamenhof kaj ankaŭ pri lia delikatsento (= takto).

Tiamaniere la „Homaranismo“ tamen ne iĝis nova kredo. Ankoraŭ malpli nova teologio aŭ filozofio. Ĝi restis ekstera kadro. Tamen religio: Ĉar ĝi honoris la Diecon kaj ordonis difinajn ceremoniojn. Oni ja laŭlegu verkojn de la grandaj instruantoj pri vivo kaj morto kaj pri la rilatoj inter „mi“ kaj la universo kaj la eterneco. Oni faru filozofiajn-moralajn preparadojn. Oni kantu himnojn. Tion lastan Zamenhof konsideris tre grava. Li ja sciis ke la homo psike estas ligata al la konkreto; ke li devas havi ion palpeblan kaj senteblan. Tre maloftaj esceptoj estas tiuj kiuj kapablas sin nutri nur per abstraktaj teorioj. „Tiu templo devus doni spiritan ripozon al la maljunuloj, konsolon al kiuj suferas, la eblecon liberigi sian konsciencon...“.

Zamenhof volis tion ankaŭ pro la infanoj. Jen kion li skribis pri tio: „La infano de oficiala, deklarita senreligiulo neniam povas havi en la koro tiun varmon, tiun feliĉon kiun al aliaj infanoj donas la preĝejo, la tradiciaj kutimoj, la posedo en la koro de Dio. Kiel kruelege la infano de senreligiulo suferas kiam ĝi vidas alian infanon, eble tre malriĉan, sed kun feliĉa koro eniri la preĝejon, dum ke mem ĝi ne havas nenian gvidregulon, nenian feston, nenian ceremoniojn...“ Oni emas demandi al si: ĉu tiu granda vero, kiun tiel profunde konsciis Zamenhof, ne pli pensigis lin? pri la senco, la signifo de tiu vero. Kiamaniere okazas ke infano havas tiun bezonon se tiu bezono ne rilatas je realeco? ĉu tio ni indikas al ia difinita religio kiu difinite konatigas kaj kiu difinite estas servenda? Sed Zamenhof kunportis sian sekreton en la tombon.

Plie estas en la „Homaranismo“ multaj kondutreguloj „Konsideru la homaron kiel familion“, „Juĝu homon ne laŭ ĝia nacieco sed laŭ ĝiaj faroj“ „Patriotismo estu nur servo al regiona komunumo de homfratoj sed neni- am malamo al aliaj“ „Via religia kredo ne estu herede difinita, sed sincera“ „La veraj ordonoj de la religio kuŝas en la koro de ĉiu homo en la formo de la konscienco kaj la ĉefa afero estas la reciprokaj estimo kaj helpemo“.

Kiam ni ĉion-ĉi superrigardas entute, ni staras antaŭ provo de Zamenhof kiu malsukcesis kiel religio. Pro tio tamen ni ne havas malpli da estimo kaj amo por Zamenhof. Li postlasis al ni la „Interna Ideo“ de Esperanto, kiun ni ĉiuj devas praktiki, ĉar ĝi estas la morale plej alta kondut-

La Loterio de la Universala Kongreso

Kun la celo kuraĝigi la fruan aliĝadon, la Loka Kongresa Komitato decidis lotumi donacojn inter la unuaj mil kotizintaj kongresanoj.

La donacoj entute estas 36 kun suma valoro de ĉ. 50.000 fr.fr. L.K.K. oferas la unuajn tri donacojn, kiuj konsistas el stipendioj por restado en Marseille dum la Universala Kongreso: Ili estas personaj, netransdoneblaj kaj pagotaj nur al la gajninto je lia alveno en la kongresurbo dum la kongres-semajno.

La aliajn 33 premiojn (ĉefverkoj de nia literaturo kaj abonoj al la plej gravaj internaciaj gazetoj en Esperanto) afable donacis: Universala Esperanto-Asocio, Heroldo de Esperanto, Universala Ligo, La Nica Literatura Revuo, Norda Prismo, Eldonejo „La Stafeto“, Eldonejo „La Koko“, Eldona Societo Esperanto.

Jen listo de la premioj:

1. kontante 15.000 francaj frankoj
2. kontante 7.000 francaj frankoj
3. kontante 3.000 francaj frankoj
4. „Kon Tiki“ de Heyerdahl (trad. Brynildsen)
5. „Normandaj Rakontoj“ de Mau- passant (trad. Dupuis)
6. „Eseoj I“ de G. Waringhien
7. „Aktualaj problemoj de la nuntempa internacia vivo“ de I. Lapenna
8. „La Internacia Lingvo-Faktoj pri Esperanto“ de I. Lapenna
9. „La Infana Raso“ de W. Auld
10. „Rozoj kaj Urtikoj“ de P. Thorsen
11. „Ezopa Saĝo“ de K. Kaloksay
- 12, 13, 14, 15, 16 Jarabonoj al „Esperanto“, oficiala revuo de U.E.A.
- 17, 18, 19, 20, 21 Jarabonoj al „Heroldo de Esperanto“
- 22, 23, 24, 25, 26 Jarabonoj al „La Praktiko“
- 27, 28, 29, 30, 31 Jarabonoj al „Norda Prismo“
- 32, 33, 34, 35, 36 Jarabonoj al „La Nica Literatura Revuo“.

La lotumado okazos antaŭ publika notario en Marseille tuj post atingo de la postulita nombro de aliĝoj kaj la rezultoj aperos en la esperantista gazetar.

Gian Carlo Fighiera
Konstanta Kongresa Sekretario

regulo „en kompleta harmonio je la instruo de Jezuo Kristo“ (Prof. Dr. Mons. Fr. Erdey).

Drs. Fernand Roose - Brugge

Universala Esperanto-Asocio

Tutmonda Esperantista Junularo Organizo (T.E.J.O.)

INTERNACIAJ SKISEMAJNOJ DE T. E. J. O. 1956—57.

Ankaŭ ĉi tiun jaron TEJO organizas skirenkongreson, kiu okazos de la 26-a de decembro 1956-a ĝis la 6-a de januaro 1957-a en la montara vilaĝeto Dienten ĉe „Hochkönig“ en la aŭstra liglando Salzburg.

La prezo por la tuta tempo estas 400.— aŭstr. ŝil.; por ĉiu tago malpli oni pagas 35.— aŭstr. ŝil. malpli. Oni povas antaŭpago al la ĝirkonto 12—201 ĉe „Salzburger Sparkasse“, Salzburg, Aŭstrio; sed antaŭpago ne estas postulata.

Aliĝojn oni sendu plejeble baldaŭ al la gvidanto: s-ano Heinrich REITER, Salzburg, I, 557. Ĉar la limnombro por aliĝoj estas 55, tuja aliĝo estas plej oportuna. Ĉiu aliĝinto ricevos detalan cirkuleron; dezirante ricevi pliajn sciigojn oni nepre aldonu internacian respondkuponon. Por aliĝo sufiĉas simpla poŝtkarto aŭ letero kun: nomo, adreso, aĝo, sekso, metio.

La Ĝenerala Sekretario

NICOLA MINNAJA

Viale Giulio Cesare 223 - ROMA

Aspektoj de la Lando de la 42-a U.K.

CAMPANO!

Tute proksime al Parizo kuŝas provinco, naskejo de nia civilizacio, al kies montetoj deklivaj kroĉigas la vinberbranĉoj, obstine vivivola. Tiu provinco estas „Champagne“, kie dum miljaro kaj duono tre ofte decidiĝis la sorto de Francujo.

Campano! Kiom da amataj bildoj tiu nura vorto elvokas! Vinoj de la Reĝkronadoj, de la Suverenoj kaj Ambasadoroj, simbolo de nobeleco, alta rango, eleganteco.

Tiel certaj kaj diversaj estas la kvalitoj kaj virtoj de la campano, ke ĉiuj, kiuj ĝin gustumas, trovas en ĝi kvazaŭ rebrilon de la plej bona en si mem. Jen eble la kialo de tiu tutmonda ŝato bone konata.

La campanvino naskiĝas de eksterordinara harmonio inter la naturaj ecoj de la grundo kaj de la loka klimato. Iom seka estas la unua, la alia foje severa, tamen ilia kuneco ŝajnas esti tre favora al la kulturo de iuj selektitaj virtoj, jam delonge adaptitaj al la cirkonstancoj; de la kalka grundo la vinoj prenas siajn guston kaj personecon; de la virtspecoj ili ricevas siajn delikatecon kaj

42-a Universala Kongreso de Esperanto

Marseille - 3—10 aŭgusto 1957 - Francujo

Adreso: 32, Cours Estienne d'Orves, Marseille, Francujo.
Telefonaĵoj: Pr. 55-46; Fe. 98-18.

Telegrafo: Esperanto.

Banko: James Rosa, Marseille.

Ĝirkonto: Groupe Esperantiste - Marseille n-ro 156-15.

N-ro 1 OFICIALA KOMUNIKO Oktobro 1956

KOTIZOJ: Ĝis fino de decembro validas la jenaj kotizoj: kongresano 2.400 fr.fr., edz(in)o de kongresano 1.200 fr.fr., junul(in)o ne pli ol 20 jara kaj studentoj 800 fr.fr.

RABATOJ: Plenaĝaj aliĝintoj, kiuj estas Individuaj Membroj de UEA (t.e. ricevas minimume la Jarlibron) rajtas rabaton de 400 fr.fr. Edzino de Individua Membro rajtas rabaton de duono de tiu sumo, sed ne la aliaj familianoj.

UNUA BULTENO: La okpaĝa Unua Oficiala Bulteno, kun listo de Perantoj, provizora programo kaj aliĝilo estas senpage ricevebla ĉe la Landaj Asocioj aŭ ĉe la adreso de la Universala Kongreso.

ARTIKOLO: Lokaj esperantistaj societoj, aliĝintaj al Landa Asocio povas senpage mendi artikolon ĉe la Universala Kongreso pri Marseille por klubaj kunvenoj.

NOVA PERANTO: Bonvolu aldoni al la Oficiala Listo: S-ro R. Gonin, 7 Rue des Platanes, Lyon III, Francujo (nur por blinduloj).

POSTKARTOJ: Mendu la kolorajn poŝtkartojn pri la Universala Kongreso: prezo 100 fr.fr. (aŭ kvar respondkuponoj) por 10 ekzempleroj. Haveblaj ĉe la Landaj Asocioj aŭ ĉe la Kongreso.

GLUMARKOJ: La plurkoloraj kongresaj glumarkoj estas mendeblaj je la prezo de 100 fr. fr. (aŭ kvar respondkuponoj) por 2 folioj de po 25 markoj. Vin turnu al la Landaj Asocioj aŭ al la Kongreso.

LOTERIO: La Loka Kongresa Komitato decidis disdoni lotumitajn premiojn inter la unuaj mil pagitaj kotizoj. La unuaj tri donacoj konsistas el subvencioj por pasigi la kongresan semajnon en Marseille: respektive 15.000, 7.000 kaj 3.000 fr.fr. Aliajn 33 premiojn reprezentas verkoj de Auld, Kaloksay, Lapenna, Thorsen, Waringhien kaj abonoj al „Esperanto“, „Heroldo de Esperanto“, „La Praktiko“, „La Nica Literatura Revuo“, „Norda Prismo“.

STATISTIKO: (ĝis fino de septembro): Aŭstrujo 2, Belgujo 4, Brazilo 3, Britujo 12, Bulgarujo 1, Danlando 7, Finnlando 5, Francujo 39, Germanujo 13, Hispanujo 3, Italujo 16, Jugoslavio 8, Maroko 1, Nederlando 7, Norvegujo 3, Novzelando 1, Pollando 2, Svedujo 13, Svisujo 5, Usono 1. Entute: 146 el 20 landoj.

Gian Carlo Fighiera
Konstanta Kongresa Sekretario

aromon; fine ili dankas al la klimato sian ŝaumokapablojn.

Al tiu kuniĝo de naturaj faktoroj, probable unika en la mondo, aldoniĝis la homlaboro. Kontraŭ la malamika grundo kaj klimato rigora, la vinberisto senĉese batalis kaj plibonigis siajn kulturmetodojn, hodiaŭ atinginte la detalan zorgemon de ĝardenisto.

La subgrunda kalkeco denove helpis la homverkon. En tiu subgrundo facile trahakebla, oni fosis proksimume 200 kilometrojn da profundaj galeriaj keloj, kies temperaturegalecon nepre bezonas la maturiĝado de la vino. En tiuj subteraj vastegaj tem-

ploj ellaboriĝas malrapide la campano, dum sinsekvo da procedoj zorgemaj kaj majstraj, garantiantaj la perfektecon de la atingota rezultato.

Do, kiam en Marseille vi tenos al viaj lipoj kristalglasen diafanan, en kiu ludetas la vriketoj brilaj de la ŝaŭma campano, vi nepre rememoru la animon de tiu altranga vino de Francujo. Ĝi estas ankaŭ la animo de antikva provinco peze riĉa je historio kaj tradicio.

Kaj kiam vespere, post la kongresaj laboroj, vi sopiros al kor-al-kora intimo, tiu delikata trinkajo alportos al vi la animojon de la plej belaj minutoj.

BELGA KRONIKO

Prezidanto: S-ro Maur. JAUMOTTE, De Bruynlaan, 44, Wiirijk.

Vicprezidanto-Kasisto: S-ro J. Soyeur, 91, Rue du Chêne, Seraing.

Vicprezidentino: S-ino J. Plyson, 185, rue Jourdan, Bruselo.

Generala Sekretario: S-ro H. Sielens, „Internacia Marista Domo“, Falconrui, 21, Antverpeno.

(Poŝtĉeknumero: R.B.L.E.: 13.37.67)

Korekto de erareto

En nia artikolo pri „U.E.A....kaj Vi“, aperinta en pasinta numero, ni presigis eraran poŝtĉek-numeron por la pago de kotizoj al R.B.L.E.

Kiel presata en ĉiu numero sub la rubriko „Belga Kroniko“, la numero de R.B.L.E. estas

13.37.67

ANTVERPENO

Esperanto-Grupo „La Verda Stelo“
(Poŝtĉeknumero: 726.54)

La 26an de oktobro okazis la unua kabareta vespero de la vintra sezono. La fidelaj geaktoroj F-inoj J. kaj M. Ameryckx, S-roj P. Peelman, Fr. Schellekens, W. Van Nereaux kaj J. Vinck (la du lastaj precipe per muzikaj ŝkeĉoj) brile plenumis siajn rolojn en la diversaj programoj. F-ino E. van den Neste sin rimarkigis ĉe la piano per bela muzikajo. La nova aktorino, S-ino Boffejon, per siaj jodlaj kantoj entuziasmigis la publikon. S-ro A. Verhoeven kun siaj deklamaj (unu li mem verkis) same kiel S-ino F. van den Neste (kiu aŭdis kun talento memverkitan poeziaĵon pri la „Aŭtuno“) akiris veran sukceson. S-ro J. Verstraeten rakontis anekdotojn kaj S-ro A. Van Dessel denove, kiel ĉiam antaŭe, bone flegis la lumigadon. S-ro J. Vinck prizorgis la belaspektajn programojn.

La 2an de novembro estis organizata E.K. I. vespero kiun pli ol 100 personoj partoprenis. S-ro Fr. Van Dooren tiun ĉi fojon paroladis pri sia vojaĝo al Belga Kongolando. Lia rimarkinda vido sur la vivon de la negroj, liaj anekdotaj spertoj kun la indiĝenoj, la belegaj lumbildoj kaj la kolorigita filmo memverkita pri „Ĉasado je sovaĝaj Bestoj“ plene kaptis la atenton de la publiko, kiu plej atente sekvis la travivaĵojn sur la blanka ekrano. S-ro Maur. Jaumotte, kiu enkondukis la paroladiston, ankaŭ dankis kaj gratulis lin, nome de EKI.

La 9an F-inoj H. kaj M. Hofkens organizis amuzan vesperon, kiu akiris plenan sukceson. Precipe la lumbilde prezentitaj portretoj el la juneco de la ĉeestantoj multe vekis la gajecon. Premioj (donacitaj de la du organizantinoj) por la plej bone sukcesintaj fotografaĵoj pligrandigis ankoraŭ la amuzan atmosferon.

La 16an S-ro A. Vercruyssen pritraktis nekutiman subjekton, kiu kaptis entute la publikan intereson. Temis pri „Honorigaj Distingoj belgaj kaj kongolandaj“. Pere de lumbildoj kaj veraj belegaj specimenoj, la paroladisto klarigis la diversajn specojn kaj kategoriojn de medaloj, kiuj ekzistas en Belgujo kaj Kongolando. Per trafaj vortoj la Prez. S-ro M. Jaumotte dankis.

Programo de la venontaj kunsidoj:

Ĉiuvendrede en „Witte Leeuw“, Frankrijklei 4, je la 20.30a h. (la etaĝo).

Decembro: (memorige); la 14an: Parolata ĵurnalo; la 21an: Kristnaska atmosfero; la 28an: „Rerigardo de la jaro“ prizorgota de F-ino Bl. Geers.

Januaro: la 4an: Parolata ĵurnalo; la 11an: S-ro Luc. De Marré parolados kaj organizos debaton pri „Kongolando, al kiu?“ la 18an: Generala Jarkunsido; Sabaton, dimanĉon, la 19/20an: ORAJ JUBILEAJ FESTOJ; la 25an: Parolado kun lumbildoj de S-ino G. Debacker pri „Portugalujo“.

BRUGO

Bruga Grupo Esperantista

(Poŝtĉeknumero: 4835.33)

La du kursoj: ĉiulunde en Sint-Michiels kaj ĉiumarde en Bruĝo mem, estas fidele sekvataj.

Sukcesinta letervespero okazis la 30an de oktobro. Alvenis entute kvindek da korespondantoj el 17 diversaj landoj. Ili estis dividataj inter la ĉeestantaj membroj, kiuj prenis sur sin ilin prirespondi.

La sekvantan tagon, 31an de oktobro, multaj gemembroj denove kunvenis por festi la 100-an grupanon. Post bongusta vespermanĝo, la prezidanto, S-ro Ch. Pou-

G. FAES

16, Schoenmarkt, 16

ANTVERPENO

— Por via MUZIKO
RADIO kaj GRAMOFONO

Nia Ekspozicio 1958

La informservo prikonsiderus la eblecon disvastigi siajn informojn ankaŭ en Esperanto

Kiel ĉiuj naciaj societoj kaj kiel multaj eminentaj esperantistoj, la Prezidanto de R.B.L.E. ricevis esperantlingve redaktitan leteron de la Informservo de la „Universala kaj Internacia Ekspozicio de Bruselo 1958“, per kiu tiu ĉi havigas tutan dokumentaron pri tiu evento.

Tiu ĉi dokumentaro estas presita en diversaj naciaj lingvoj kaj la Informservo finas leteron per la vortoj:

„La senditaj dokumentoj estas redaktitaj en nacia lingvo. Ni esperas ke ili utilis al vi. Kompreneble, se montrigos sufiĉe da intereso inter la esperantlingva publiko, ni povus prikonsideri la eblecon disvastigi niajn informojn ankaŭ en Esperanto.“

Tio signifas, ke la belgaj esperantistoj havas la moralan devon, kiel Belgioj, kiuj fieras pri la granda nun baldaŭ okazonta evento, kaj kiel esperantistoj, peti de la Informservo tian dokumentaron por ĉiu korespondanto, kiun ili havas en la eksterlando. Kaj ke estus bone kaj dezirinde ke ili, aliflanke, incitu eksterlandajn amikojn sin ankaŭ rekte direkti tiucele al la Generala Registara Komisaro de la Ekspozicio.

Neniu forgesu! Neniu preterlasu!

Maurice Jaumotte

peye, komentariis la signifon de tiu festeto: li dankis la membrojn, kiuj aktive kunlaboris en la varbado de novaj gelernantoj kaj li substrektis kiel feliĉe okazis, ke la 100-a enskribiĝinto estis precize la juna filo Fernand de nia veterana membro S-ro René Rosseel. Al la festito mem, li direktis koraĵajn gratulojn kaj esprimis la esperon ke li iĝos, kiel sia patro, multjare fidela grupano. Esperanta vortaro estis donace proponata al la centa membro kaj tiu ĉi, nome de sia patro, donacis al la ĉeestantoj grandan skatolon de bonegaj pralinoj. Agrabla dancado daŭrigis la feston ĝis la 1-a matene.

Dum la kunveno de la 6-a de novembro estis raportata pri tiu festo kaj la faritaj fotografaĵoj estis montrataj.

La 13-an estis legataj kaj tradukataj la ekzercaj tekstoj el la monata gazeto „Mondo“, por kiu jam multaj abonoj estis varbatataj de la membroj.

La kanta vespero de la 20a estis uzata por lernado de la himno „La Espero“.

La 26an en la komunuma lernejo de Sint-Michiels, okazis la lasta leciono gvidata de S-ro Rob. Lagast, kiu bedaŭrinde devas

La Konkurso de „MONDO“

Ni, en nia proksima numero, raportos pri la transdono al la gajnintoj de la unua konkurso „MONDO“, kiu okazis en Antverpeno, dum Zamenhof-festo, organizita de E.K.I., kaj dum kiu evidentiĝis ke la du unuaj premiitoj (Fr. 50.000 kaj Fr. 10.000) estas esperantistoj: F-ino Simone MANTELEERS, membrino de nia Bruĝa Grupo, kaj S-ro Robert DEQUESNE, izolulo, kiu memstare lernis nian lingvon, antaŭ kvar jaroj.

Intertempe: Daŭrigu senlace vian propagandan laboron! Varbu abonantojn!

Sekvo de pago 73)

— reprenis de la bedaŭrata Frans Schoofs, la torĉon kaj, ekde 1927 gvidis la ĉiutagan vivon de la Grupo, dum la fondinto, — kun titolo de „Honora Prezidanto“ —, konservis, ĝis sia morto en 1934, la prezidantecon de la laŭleĝa administrantaro de la ĵus starigita „Societo sen profita Celo“.

Tridek jaroj... Ne multaj povas klare imagi al si la amason da streĉa laboro kaj da senlima sindono, kiun reprezentas tiuj du vortoj: *Tridek jaroj*, precipe kiam temas pri grupo, kiu kunvenas ĉiusemajne kun programo diversa kaj ĉiam alloga por la membraro, kies regula kaj multnombra ĉeesto ĉiuvendrede pruvus ke la gvidmaniero de la estraro kaj speciale de „la Moŝto“, — kiel intime nomiĝas la ĉiam vigla kaj vivoplena prezidanto de la Antverpena Grupo —, plene kontentigas ilin.

Tial ni ne dubas ke multaj, ankaŭ eksterurbanoj, nepre deziros partopre-

nin forlasi por soldatiĝi. La grupa prezidanto, S-ro Ch. Poupeye, dankis la kursgvidanton nome de la komitato kaj ankaŭ nome de la novaj gelernantoj kaj enmanigis al li kiel memorajojn, ekzempleron de „Esprimo de sentoj en Esperanto“ de D-ro Edm. Privat. Li tiam prezentis al la gelernantoj, S-ron Raoul Behaeghel, kiu bonvole prenis sur sin daŭrigi la kurson.

La kunveno de la 27-a estis ĉefe dediĉata al legado de teatraĵeto, baldaŭ ludota de kelkaj grupanoj dum la Zamenhofa vespero, kiu okazos jaŭdon 27-an de decembro (anstataŭ la 18an) kaj kunlabore kun la alia Bruĝa E. Grupo (sekcio de F.I.L.E.).

Programo de la venontaj kunvenoj:

1-e ĉiulunde, je la 8a vespero, en la komunuma lernejo de Sint-Michiels: daŭrigo de la elementa kurso nun sub gvidado de S-ro Raoul Behaeghel;

2-e ĉiumarde, je la 8a vespere en la sidejo „Gouden Hoorn — Cornet d'Or“ placo Simon Stevin 2, Bruĝo, (Tel. 314.59): ek-

Programo de la festoj

Sabaton, la 19an de januaro 1957a

Je la 15a: Flordemetoj.

Je la 16a: Akcepto de la partoprenantoj en la Klubejo „Witte Leeuw“, Frankrijklei, 4.

Je la 17a: Inaŭguro de la nova ekspozicia materialo „Henriette Toussaint“ kaj vizito al la Ekspozicio, organizata okaze de la jubileo.

Je la 18a: Libera vespermanĝo.

Je la 19a: Teatra vespero kaj balo en la Klubejo „Witte Leeuw“.

Dimanĉon, la 20an de januaro

Je la 10a: Solena Jubilea Kunsido en granda festsalono.

Je la 12a: Oficiala Akcepto en la Urbdomo.

Je la 13a: Festmanĝo en la Salonoj „Grüter“, Mechelse steenweg, 123. Post la festeno: amuza konkludo.

Je la 18a: (eventuale): Agrabla kunesto.

Antverpenanoj: Pagu tuj vian kotizon de Fr. 50,— (por familianoj: Fr. 25) al la kasisto de la Organiza Komitato S-ro Balleux, aŭ al la P.C.K. de „La Verda Stelo“: 726.54.

Ne-antverpenaj membroj de R.B.L.E. pagu al la sama P.C.K. sumon de Fr. 250 kiu entenas la aliĝon, la prezon de la festeno kaj de la tranoktado.

Tiuj, kiuj ne deziras tranokti, pagas aparte tion, kion ili deziras: Krom la aliĝo, estas la Festeno, kiu ĝis la fino de tiu ĉi monato kostas Fr. 125. Sed tiu prezo nepre devos esti plialtigata ĝis Fr. 150 por la malfruigojtoj.

ni al tiuj ĉi festoj; des pli ĉar, por neniu en Belgujo, S-ro Jaumotte, estas nekonato.

Li efektive ne estas nur la prezidanto de loka grupo; li ankaŭ, jam de multaj jaroj antaŭ la milito, estas la administranto-prezidanto de „Belga Esperanto-Instituto“ kaj la direktoro de nia revuo „Belga Esperantisto“. Kaj, suprenirinte ĉiujn ŝtupojn en la estraro de nia nacia Ligo, — li ja estis, laŭvice kaj dum pli ol dudek kvin jaroj: kasisto, generala sekretario, vicprezidanto —, li ankaŭ nun estas la Prezidanto de „Reĝa Belga

Ligo Esperantista“ kaj tiel havas la gvidan rolon, ne nur en la administrantaraj kunsidoj, sed ankaŭ en la ĉiujaraj kongresaj arandoj, kiuj kunigas nin ĉiujn, nun en la kadro de la Beneluksaj Kongresoj, en kiuj lia forta kaj entuziasmigiga voĉo estas bone konata, ne nur de ĉiuj belgaj, sed ankaŭ de multaj eksterlandaj amikoj.

Neniu do hezitu unu plian minuton! Ĉiu tuj aliĝu al la festoj, kies detalan programon ni presigas ĉi supre.

Koran antaŭdankon sendas al ĉiuj la Organiza Komitato de la Festoj.

BRUSELO

Brusela Esperantista Grupo

La 22an de oktobro, S-ro Wylie montris al ni, belajn kolorajn filmojn, pri Skotlando kaj ĝiaj belegaj kasteloj. Naciajn dancojn li efektivigis kun la ĉeestantaj amikoj, kaj kune ni eklernis por la dua fojo tiujn malfacilajn paŝojn. Nia Prezidanto kore dankis pro tiu eksterordinara vespero.

La 29an, okazis diskutvespero pri: „Ĉu ni kredas aŭ ne al flugantaj teleroj?“ Sprite kaj klare ĝi estis gvidata de S-ro Jirousek, kiu volis konvinki la nekredulojn... per argumentoj diversaj!

La 5an de novembro, nia Prezidanto donis du diplomojn, unu, al S-ro Vanderstempel, kiu akiris la plej grandan nombron da poentoj por la parolata ĵurnalo, dum la jaro 1956. La duan ricevis S-ro Castel por la plej regula ĉeesto, dum la jaro. Ambaŭ ricevis ĉekon. Dum tiu vespero, S-ro Castel memorigis pri U.E.A., ĝia starigo kaj disvastigo.

(daŭrigo de p. 80)

LES ENTREPRISES

DERKS

226, Rogierstrato, BRUSELO

Tel.: 15.19.92

Entrepreno de

KONSTRUAĴOJ

Mi parolis kun Sinjoro Bokarev

Antaŭ du jaroj aperis el la densa mallumo, kiu regis dum dudek jaroj en Sovjetio nomo de Esperantisto. Oni jam tute ne sciis, ĉu ekzistas ankoraŭ mondlingvanoj en tiu lando, sia tempe tre favora al Esperanto — kaj subite oni legis en iu orienteŭropa Esperantobulteno la nomon kaj adreson de s-ro E. Bokarev. Mi sendis Esperantaĵojn al li, kiel faris ankaŭ aliaj por rekrei kontakton. En orienteŭropaj satelitaj ŝtatoj, kie oni luktis por la rekono de Esperanto, s-ro Bokarev fariĝis kvazaŭ faro kaj fonto de espero, kaj ankaŭ en Sovjetio mem li fariĝis centro por la Esperantistoj, kiuj ankaŭ reaperis unu post la alia.

Neniam mi estus pensinta antaŭ du jaroj, kiam mi presigis mem unufoje la nomon de s-ro Bokarev en „Svisa Espero”, ke mi post mallonga tempo povos persone paroli kun li. Kaj tamen tio fariĝis realeco. En septembro 1956 mi havis okazon fari profesion vojaĝon en Sovjetio, kaj kompreneble mi kaptis la eblecon por trovi sinjoron Bokarev. Post ioma malfacileco, kaŭzita per tio, ke en Sovjetio telefona indekso estas maloftaĵo, mi povis telefoni al la hejmo de s-ro Bokarev kaj kvaronan horon poste li jam serĉis min en mia hotelo kaj ni enprofundiĝis en interesan interparoladon. S-ro Bokarev estas afabla sinjoro de 50 jaroj, laŭprofesie vicedirektoro de la lingvosciencia instituto en Moskvo kie li okupiĝas pri kaŭkasaj lingvoj. En sia instituto, antaŭ la aliaj scienculoj, li faris la 24an de januaro 1956 raporton pri la nuna stato de la internacia helplingvo. Resumo de ĝi ĵus aperis en la revuo „Voprosi Jazikoznaniĵa” (Lingvaj Demandoj) el la plumo de s-ro V. P. Grigorjev. Tiun samideanon mi ekkonis ankaŭ pli poste kaj li ĵus sendis al mi la koncernan numeron de la revuo. Mi parolis kun s-ro Bokarev pri la stato de la esperantistoj en Sovjetio, kiuj nun estas pritraktantaj la eblecon formi nacian organizon kaj eldoni propran organon, pri lia vojaĝo al la kongreso en Kopenhago, kiu nur pro tio malsukcesis, ke li fariĝis malsana, kaj multaj aliaj demandoj pri la movado. S-ro Bokarev promesis al mi inviti min por kunsido de Moskvaj esperantistoj, kaj kiam mi revenis de vojaĝo al la Nigra kaj la Kaspika Maroj, mi povis ĉeesti kunsidon tre altnivelan de Esperantistoj, kiuj kunvenadas en la direkcia ĉambro de ŝtata libro-eldonejo. Ili mem estas precipe literaturamantoj kaj surprizis min per sia bona kono pri la aktuala stato de nia literaturo. De Raymond Schwartz ĝis Marjorie Boulton ni pridiskutis ĝin. Ĉeestis krom Bokarev kaj lia filino Ludmila, ankaŭ profesoro Sewak de

la universitato de Erevan (Armenio), franca studento en la universitato de Moskvo kaj i.a. jenaj sinjoroj: Dalidoviĉ, Danovskij, Rytikov, Sergejev, Grigorjev, Starostin. Ni pasigis tre interesan kaj viglan vesperon kune.

Kiam mi trapasis Leningradon, mi sukcesis ankaŭ renkonti esperantiston, tio estis s-ro S. N. Podkaminer. Li rakontis al mi pri la plej novaj sukcesoj de Esperanto en Leningrad. La Esperantistoj tie disponas pri konstanta ejo en la kulturdomo de kooperativo, kie ili deĵoras dufoje en la semajno por helpi al informpetantoj. La grupo nun havas 60 membrojn, kursoj kun ĉ. 100 partoprenantoj estas konstante okazataj. En la ĵurnalo „Smena” aperis artikolo pri esperanto, post kiu anoncis sin tiom da interesuloj, ke la grupo eĉ ne povas organizi sufiĉe da kursoj. S-ro Podkaminer tre optimisme rigardas al la aviado en altlernejo, li apartenas al la sama generacio kiel s-ro Bokarev. En Leningrad do estas la intereso por Esperanto tre granda; oni eĉ ricevas krediton de la urba konsilantaro por la presigo de la unua postmilita Esperantogramatiko en Sovjetio. S-ro Podkaminer tre optimisme rigardas al la estonteco de Esperanto en Sovjetio.

Post mia vizito kaj la interesaj kontaktoj, kiujn mi ekhavis, okazis la katastrofa interveno de sovjeta armeo kontraŭ la hungara popolo. Mi jam estis en Svislando denove tiam, sed mi havis la senton kvazaŭ mi aŭdus post mia dorso la feran kurtenon denove fali malsupren kun tondra frakaso.

Arthur Baur

BIBLIOGRAFIO

ROZOJ KAJ URTIKOJ, poemaro tradukita kaj originala en Esperanto, de Poul Thorsen; 118 pg. 12,7 x 20,2 cm.; griztole bindita kun ruĝa surpriso. Eld.: Komuna konversacia klubo, Kopenhago.

Prezo: f 5,95.

Poul Thorsen ne estas nekonata nomo inter esperantistoj-poeziamantoj. Jam dum pluraj jaroj aperis en diversaj Esperanto-gazetoj poemoj liaj, tradukitaj kaj originalaj. Traleginte kaj ĝuinte tiun ĉi libron, mi plene samopinias kiel William Auld, kiu en sia antaŭparolo diras: „Certe por lia kolektita poemaro la tempo jam estas matura!”

Temoj kaj stiloj estas plej diferencaj en tiu ĉi kolekto. Tio koncernas same la originalojn kiel la tradukojn. Oni ne povas aserti, ke Poul Thorsen sin movis sur unu speciala tereno; el

La Naturamikoj rekonas Esperanton

La delegitoj de la naturamika-internacio kongresis en Hamburgo de 9 ĝis 12 Aŭgusto 1956. Ili estis afable akceptitaj de la hamburga senato en la belega urbdomo. La altnivela fest-vespero okazis en la parko de Planten un Bloomen kaj estis vizitata de pli ol 4000 aŭskultantoj.

Ĉi tiu kongreso alportis al la tuta esperantistaro grandajn sukcesojn kaj ĝojon, ĉar oni agnoskis oficiale Esperanton inter tiu mondvasa movado kaj permesas fondi esp. fakgrupojn, kiaj jam ekzistas en Belgujo, Aŭstrujo, Jugoslavujo kaj Svislando. La koncernan rezolucion proponis la landa asocio Belgio-Walonio, en kiu lando ankaŭ sidas la komitato de la naturamiko esperantistoj. Sed ankaŭ en Svislando estis aktivuloj, kiuj favoris la akcepton de tiu rezolucio. Mi nur volas menci la nomon de Manfred Führer, kiu estas SESano kaj la plej aktiva naturamika-esperantisto en Zŭrich.

En la kongresa-protokolo estas nun fiksita:

Oni akceptis la rezolucion pri Esperanto de la landa TAN asocio Belgio-Walonio. Oni rekonas la naturamikajn esperantistojn kiel Fakgrupon. Per tio oni kreis novan fakgrupon, kiu posedas la eblecon per siaj mondvas-taj ligoj (244 ligoj en la tuta mondo) servi al esperanto kaj disvastigi la naturamikan penson.

Bonvolu, se ŝajnas ankaŭ al vi tiu afero grava, sendi salutleterojn al la centra komitato de turista asocio „La naturamikoj” poŝtfako 1010 Zŭrich 1.

Gottfried Keller.

pluraj fakoj kaj branĉoj de la vivo li ĉerpis siajn temojn, kaj ĉiurilate li montras, ke li plene majstras la poeziarton kaj la lingvon por ĉarme ellabori siajn temojn. En tradukado kaj verkado de spritaj poemoj li atingis samajn sukcesojn kiel en pritrakto de temoj melankoliaj. Estas mirige kiel perfekte li sukcesis en tradukoj esprimi la sentojn de la aŭtoro, kvazaŭ li mem travivis la spertojn de la verkinto.

Same majstre, iafoje kvazaŭ jongle, li scias manipuli la lingvajn elementojn por atingi la deziratan efektan. La fakton ke Esperanto estas tiel nomita artefarita lingvo, do ne estas tiom rigore ligita al tradiciaj ebloj kaj malpermesoj, li ofte utiligas por krei en tute natura maniero la bezonatajn formojn. En tio li iafaje

(daŭrigo p. 79)

(daŭrigo de p. 78)

permesas al si la konatan poetan liberon, t.e. uzas formojn, kiujn oni en prozo kondamnas, sed en poezio opinias eĉ rimarkinda eltrovo. Jen ekzemple la neologismoj anstataŭantaj la mal-vortojn: *softa, dura, magra, karta, friga* k.a., kiujn mi en prozo malaprobas, sed pri kiuj mi konfesas, ke en kelkaj poemoj ili pravas sian ekzistarojn.

Agrable trafas la sufiĉe vasta, sed nenie ĝena uzo de verboj derivitaj de adjektivoj aŭ substantivoj. Kiel trafa ja estas la esprimo *mi ja devas hejmi ie*. Unu formon mi nepre malaprobas: *Junitagon venis naŭ la vojo laŭ*. Aŭ ĉu la vortoj *naŭ kaj laŭ* estas erare miksitaj? Nekutimajn, sed trafajn akuzativojn mi trovis en *ĉi tie tretis sian propran ritmon* kaj en *luno sur la branĉojn gutas oron*.

La tuta arango de la libro estas plaĉa. Ĝia unua parto ampleksas 30 tradukojn, la dua 27 originalojn. Plurpaĝe bontrafe farita linia klišo adekvate donas apartan ĉarmon al la poemoj.

En la fino de la libro troviĝas biografietoj pri dek sep poetoj, el kies verkoj Thorsen tradukis. Krome li aldonis indikojn pri komponistoj kaj .... feliĉe! .... klarigon de vortoj ne trovblaj en „Plena Vortaro”, 2a eldono. Senrezerve rekomendinda libro!

G. J. D.

NI EN SKANDINAVIO, de Willy Breinholst, tradukis F. Szilágyi kaj Regina Emson, ilustris Léon van Roy; 20 pg. 15,7 x 22,8 cm. Eld. Norda Prismo, Stockholm. Prezo ne montrita.

En tiu ĉi libreto, kies originala titolo estas „Scandinavians — that's us!” la aŭtoro, dana ĵurnalisto kaj verkisto rakontas laŭ bonhumora, eĉ sprita maniero pri la tri skandinavaj landoj, sed dediĉas siajn spritaĵojn precipe al iliaj tri respektivaj popoloj.

La ideo eldoni en Esperanto tian libron, ŝajnas al mi bona, precipe ĉar la skandinavaj popoloj akiris simpatian lokon en la historio de nia movado per sia grandioza maniero de kongresarangoj, per multfoja akcepto de eksterlandaj gastoj kaj ankaŭ aliamaniere.

Oni tamen ne supozu, ke la libreto estas amasigo de sinlaŭdoj! Kontraŭe, en spice humora formo la aŭtoro prezentas la multajn mankojn, erarojn kaj malbonajn ecojn de la skandinavianoj. En tiu ĉi sinkritiko la leganto tamen facile rekonas ĝuste la bonajn ecojn de la tri skandinavaj popoloj. Kaj krom tio: li sendube rekonos, kvazaŭ rigardante en spegulo, plurajn ecojn de sia propra nacio. Multajn erarojn kaj mankojn la homoj ja havas komunaj!

Interesaj Sciigoj

De la grandformata, riĉe ilustrita revuo „Pollando” aperis numero tute en Esperanto. La eldonejo daŭrigos tion se tiu unua provo havos sukceson. Tial la gesamideanoj estos petataj skribi kaj demandi al S. Roslonec Asocio de Esperantistoj en Polujo WARSZAWA ul. Kozia 3, Polujo.

El Bulgarujo.

Stata eldonejo, ek de Januaro '57 eldonos monatan gazeton 32 paĝan, riĉe ilustritan, tute en Esperanto. La enhavo: pri Bulgaraj kulturo kaj ekonomio, arto, sporto. Ankaŭ parto pri Esperanto mem. La titolo: „Nuntempa Bulgario”. Formato: 21 x 26 cm. Abonprezo: 4 rubloj; 1 Usona dolaro, 7 Anglaj ŝilingoj; 350 Francaj Frankoj.

Mendu kaj sendu monon al Bulgara Esperantista Asocio SOFIA Bulv. Stalin 40, Bulgarujo.

Ankoraŭ el Bulgarujo.

La junulara sekcio proponas al ĉiuj gesamideanoj en la mondo ke la Eo-grupoj posedu amatoran radiostacion. La junaj Bulgaraj esperantistoj jam agas en tiu direkto kaj volas helpi ĉiujn. Skribu al la komisiito: Stojĉo Dimitrov Stojĉev str. Simeon I Nr. 164 SOFIA 3, Bulgarujo.

Dek ses karikaturoj desegnoj aldonas ankoraŭ pli da spico al la jam spicita enhavo.

Pri bonstila lingvaĵo garantias la nomo de Szilágyi. Foresto de *j* en *virinoj*, kiu estiĝis sendube pro okaza malatento. Mi lomi miris pri la uzo de *ujo*, io kaj *lando* intermikse por landnomoj. Fine: la vorto *hermelino* estas superflua, ĉar por tiu rabobesto jam ekzistas nomo en Esperanto: *erneno*.

Rakomendinda libreto, kiu postlasas al la leginto agrablajn impresojn pri la popoloj en la nordo.

G. J. D.

D-ro R. L. Soni. EKRIGARDO AL BUDHISMO. (Tradukita el la angla. Eldonis: Budhana Ligo Esperantista. Broŝ., 47 p., 12 x 18. Prezo: 9 pencoj, havebla de f-ino M. E. Bowden, „Clarrach”, Abbey Drive, Gronant, Prestatyn, North Wales, Britujo).

La broŝuro prezentas tre koncizan enkondukon al la budaisma doktrino, proponata al la multokupita leganto, neinformata pri enhavo kaj potencoj de budaismo. Ĝi celas servi la budaisman movadon kaj pli bonan komprenon inter budajstoj kaj la cetera mondo por ke per la renaskiĝo de budaismo la mondo povu saviĝi.

Estas montrata kelkaj fundamentaj doktrinoj de budaismo. La mondo estas

malsana pro la suferado kiun kaŭzas la avido, t.e. la egoisma deziro asociiĝi kun ĉio kion ni amas kaj disigi de ĉio kion ni malamas. Tiuj egoismaj deziroj kutime kondukas al seniluziigo, al suferado. Por forigi la suferadon la homo superregu tiujn avidojn sekvante la vojon de mem-venko, vojon kiu kondukas al Nirvano, la stato de perfekta ripozo, foresto de deziro, iluzio kaj maĝoj. Menciinte la plej gravajn kontribuojn kiujn budaismo faris en la pasinteco por la bono de la mondo, la broŝuro proklamas ke la okcidenta civilizacio urĝe bezonas la forton de la racia, sublima religio, konsolo kaj espero de triono de la homaro, por eskapi la teruraĵojn de nova mondmilito kaj atingi feliĉon, prosperon kaj pacon.

F. C.

Gaston Waringhien „ESEJOJ” I Beletrio. 236 p. Formato: 16 x 32,5 cm. Kun foto pri la aŭtoro. Eldonis: „Stafeto”; Juan Regulo Prez, La Laguna, Kanari-aj Insuloj. Prezo: 1,80 Us. dolaroj + sendkostoj.

Mi ne komprenas ke tiun sesan eldonon de „Stafeto” iu recenzinto povis nomi luksa eldono. Tia ĝi tute ne estas. Komparu nur ekz. kun la Nord-Eŭropaj Esperantaj eldonaĵoj. Teknike ĝi estas eĉ malbona; ĉar post legado oni certe perdis la kovrilon. Sed jes la eldono plaĉas; bona papero kaj klara litero. La foto pri la verkinto estas de la studio Lorelle el Parizo. Laŭ mi ĝi (mi ne diras li!) estas malbela. Eble pro la fakto ke ĝi estas studo kaj eble volas havi signifon. La tuta supra duono montras la fronton (kun kelkaj haroj!). La aliaj partoj de la kapo sur la malsupra duono. Sed plej gravas la enhavo de la libro. Tiu estas absolute rimarkinda. Waringhien estas certe multflanka talentulo. Do ankaŭ varia enhavo. Ne ke ĉiuj eseoj estas egalvoraj. Tute ne. ekz. inter la eseoj kiuj vekas la ridemon mi ne tiom ŝatis „Unu horo kun la Piratoj” kaj certe ne la „Kontribuo Modesta pri la Sercologo” kiu estas laŭ mi malsukcesinta, kiom la „Demon de la presraraj” kiu estas vere bonege skribita. En la dua parto la „Esperantistaj Siluetoj” estas kun vervo priskribitaj kaj tiuj eseoj estas tre rekreaĵoj. Eĉ kortuŝa estas tiu pri Helmi Dresen. La eseo pri Eŭgeno Lanti montras en kiu grado Esperanto povas pleniĝi, eĉ posedi la animon de iu homo kaj kiom da ideologia valoro kuŝas en Espero. Tiun ĉiuj Esperantistoj devus legi. Legu kaj debatu dum grupkunveno! Same absolute ĉiuj samideanoj devus legi la eseon „Esperanto kaj la kompara Literaturo”. Ĝi pritraktas eldiron de la fama Franca filologo Antoine Meillet rilate la nai-vecon de esperantistoj kiuj volas traduki elstarajn verkojn de la literaturo. Kiu el ni kapablas bone kaj klare kaj komplete kontraŭargumenti? En tiu eseo li trovas la ĝustan respondon, objektivan, adekvatan.

(daŭrigo p. 80)

5-a Beneluksa Esperanto-Kongreso

La L.K.K. konsistas el jenaj personoj:

s-ro J. Mols, prezidanto

s-ro H. J. Blokker, vic-prezidanto (por L.E.E.N.)

s-ro Henri Sielens, vic-prezidanto (por R.B.L.E.)

s-ino F. J. Bos-de Pagter, sekretariino
Fockema Andreastraat 1, Eindhoven

s-ro J. F. J. Burghoorn, kasisto
Schouwbroekseweg 70, Eindhoven (p.ĉ.k. 65.76.64 nome de „Esperanto Eindhoven”)

s-ro J. Bos, komitatano

s-ro J. v. d. Weiden, komitatano

s-ro A. W. Withoos, Viottastraat 11, Eindhoven, gazetara servo

s-ro E. de Wolf, Repr. de L.E.E.N.

La vic-prezidanto por F.L.E. estas ankoraŭ ne nomata.

PROVIZORA PROGRAMO

Sabato la 8-a de junio

14.00 Malfermo de la Kongresejo.

16.00 Bonvena vorto de la prezidanto de la L.K.K.

17.00 Akcepto de la kongresanoj fare de la urbestaro.

19.30 Oficiala malfermo de la kongreso.

20.00 Interkona vespero kun amuzajoj, filmo, k.t.p.

Dimanĉo la 9-a de junio:

8.30 Diservo por katolikoj.

8.30 Diservo por protestantoj.

(daŭrigo de p. 79)

Mi ne volas preparoli tie-ĉi ĉiujn dudek eseojn. Mi ankaŭ ne volas preparoli la lingvon. Ne mi (kiu?) devas dikti al Waringhien iun lecionon. La libro estas certe ne por komencantoj. Sed jes ĝi estas libro kiu pruvas ke valoras la penon finlumi Esperanton. Tia libro estas unu de la rekompenco post la penado el la studado pri nia lingvo. Mi fine aldonu ke en estas 12 paĝa glosareto pri teknikaj vortoj, propraj nomoj ktp. kaj ke estas ankoraŭ kelkaj preseraroj krom tiuj de la postĝustiga listo; ekz. p. 104 linio 20 kaj p. 108 linio 21.

Kiam en mia kolegia tempo iu profesoro volis kun entuziasmo rekomendi al ni libron, li diris uzante Latinlingvan formulon: tolle et lege. Same mi nun diras al vi, kara legant(in)o: prenu (t.e. aĉetu!) kaj legu!

NYT

(Sekvo de paĝo 77)

La 12an, la temo: KULPA aŭ NE KULPA. Estis diskutata, laŭ li libro „Atlantide”. S-ino Stern laŭtlegis la „verdikto’n” kaj du advokatoj intervenis. S-roj Castel kaj Swinne, por kaj kontraŭ „Antinea”. Post vigla diskuto, la juĝantaro juĝis ŝin kulpa, per 9 voĉoj kontraŭ 7.

La 19an, S-ino Jacobs amuzigis la ĉe-

10.00 Jarkunvenoj de la tri landaj lagoj.

10.00 Ekskurso nur por la edzinoj kaj fianĉinoj de la delegitoj.

12.30 Komuna panmanĝo.

14.00 Jarkunvenoj (daŭrigo).
Post la fino de la jarkunvenoj: kongresa foto.

17.30 Komuna tagmanĝo.

20.00 Festvespero kun balo.

Lundo la 10-a de junio:

10.00 Aŭtobusa ekskurso al belega Oisterwijk; i.a. vizito al miniaturvilaĝo Rommeldam.

16.00 Komuna panmanĝo.

18.00 Fermo de la kongreso.

LISTO DE LA MEMBROJ-KOMERCISTOJ

Antverpeno

La Verdstelanoj retrovos la anoncetojn de siaj amikoj en la proksima numero... Se urĝas, ili serĉu en la antaŭa! Dankon!

Brŭo

Marcel Poupeye, Elf Julistr. 31. Cij asekuroj en la tuta lando. Tel. 371.93

Charcuterie Strovi, Vlamingsstr. 48 (Teatroplaco) Viandvaroj. Tel. 334.08

Malson Joye, Gelmontstr. 29. Ĉemizoj, Gantoj, Kravatoj. Tel. 332.75

Firmo G. Verbeke, spinolarei 19: Konstrumaterialoj. Specialaĵo: naturŝtono de Jura. Tel. 321.85

Pan- kaj Kukbakisto R. ROSSEEL, Mariastraat 30, Konsumsalono. Tel. 338.34

Bruselo

Farmaciisto Jacobs, 94, rue général Eenens Bruxelles 3

15.26.01

Farmaciisto N. Nelis, Meise

59.13.73

„BONBONS SWINNE”, 77, rue de Nieuwenhove

44.57.36

Imprimerie Lielens, 18, rue de la Princesse

21.10.98

CARRELAGE „Carrart”, 19, avenue de Saxe

21.74.49

Viajn MEBLOJN ĉe S-ro Weyn, aĉetu rue Destouvelles, 57

15.96.97

Libroj, Publikajoj, ĵurnaloj. F-ino Kestens 24, rue Bodenbroeck

11.71.03

Tinkturejo, senmakuligejo „TEX” 11, Av. du Couronnement,

Woluwe St. Lambert 70.75.82

tantojn per diversaj ludoj. Tiu, kiu estas malforta en rekono de infankantoj... estas forta en flarsento! Ni spertis tion. Kaj la balonoj iĝis amuzilo por niaj „plenkreskaj” infanoj! Multaj ricevis belan premion.

Dimanĉon la 18an, multaj gesamideanoj vizitis grupe, la tombon de nia kara „panjo” Staes. Per kelkaj koraj vortoj nia Prezidanto alparolis ŝin, kiu estis por ni la plej amata kaj plej perfekta samideanino, kaj demetis florojn, kies aspekto al ni membris ŝian belan, esperantan vivon.

Programo de la venontaj kunvenoj:

Ĉiulunde, je la 20a, en „MIDI-BOURSE” (la etaĝo) 35, rue de France (Suda Stacidomo). Tel. 22.46.29.

Januaro: la 7an: Parolata Ĵurnalo; la 14an: Parolado de S-ino E. Ernst, pri „Peer Gynt” (kun muziko de Grieg); la 19an kaj 20an: Brusela partopreno al la festoj de la Ora Jubileo en Antverpeno; la 21an: Perfektiga Kurso (S-ro Van der Stempel); la 28an: Generala Jarkunsido. Elektro de la nova Komitato.

GENTO

Genta Grupo Esperantista

Antaŭ kelkaj semajnoj komenciĝis nova elementa kurso organizata de la Grupo kaj gvidata de S-ino M. Vandevelde. Ĝi bone sukcesis kaj dudeko da lernantoj regule sekvas la lecionojn.

Verreries et Miroiterie DESMECHT & Co

LA LOUVIERE

S.P.R.L.

Tel. n-roj 223.01 - 225.37

Du esperantaj markoj:

TABULO, por lernejtabuloj; KATOKULO, por signalvitroj.